

ମୋ ଗୋଟିଏ ମୋର ଶୌରବ

ଡା.କୃ.ଅନୁ.ପ.- କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମଧୁର ଜଳ ଜୀବ ପାଳନ ସଂସ୍ଥା

ମଧୁର ଜଳରେ ଗଜା ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଚାଷ

ଗଜା ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି (ମାକ୍ରୋବ୍ରାକ୍ୟମ ରୋଜେନ୍ବର୍ଗୀ):

- ଏହା ଓଡ଼ିଶାରେ ଗୋଲଦା, ତାରଗା ବା ଝାଣ୍ଡି ନାମରେ ବେଶ ଜଣାଶୁଣା ।
- ଏହା ପୃଥିବୀର ଦକ୍ଷିଣ ପୂର୍ବ ଏଥିଆ ଏବଂ ଭାରତୀୟ ଉପଖଣ୍ଡରେ ଅଧିକ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।
- ଏହାର ଶ୍ରାଵ୍ୟ ମାତ୍ରାରେ ବୃଦ୍ଧି, ଏବଂ ସ୍ଵାଦଓ ଉପରେ ଯୋଗୁଁ ଦେଶ ବିଦେଶରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଚାହିଦା ରହିଛି ।
- ଏହି ଜାତିର ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ନଦୀ, ନାଲ, ନଦୀ ମୂହାଣ ଓ ଉଚ୍ଚବର୍ଷୀ ଆବନ୍ଧ ଜଳ ମଧୁରେ ବସବାସ କରନ୍ତି ।
- ମଧୁର ଜଳ ବ୍ୟତୀତ ଅଛେ ଲବଣ୍ୟକୁ ଜଳରେ ମଧ୍ୟ ଚାଷ କରାଯାଇପାରେ ।
- ଗଜା ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଉପଯୁକ୍ତ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଚାଷ ପ୍ରଣାଳୀକୁ ଆଇ.ସି.ଆର-ସିପା ବିକାଶ କରିଛି ।

ନର୍ତ୍ତରୀ ପାଳନ:

- ନର୍ତ୍ତରୀ ସୋପନରେ ଜାଆଁଳ ପି.ୱ୍‌ଏଲ. ରୁ ଜୁତେନାଇଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଢାଯାଇଥାଏ ।
- ନର୍ତ୍ତରୀ ପୋଖରୀର ଆକାର 0.01 ରୁ 0.1 ହେକ୍ଟାର ହେବା ଦରକାର ।
- ନର୍ତ୍ତରୀ ପୋଖରୀରେ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଜାଆଁଳ $90-100$ ପ୍ରତି ବର୍ଗମିଟର ହିସାବରେ ଛତାଯାଏ ।
- ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ଆଶ୍ୟ ପାଇଁ ପୋଖରୀର 8 ରୁ 10 ପ୍ରତିଶତ ଉପରେ ଆଛାଦିତ କରିବା ଉଚିତ ।
- ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଜାଆଁଳ ପାଇଁ ବଜାରରେ ବିଭିନ୍ନ ଜମାନା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଖାଦ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ ।
- ବଜାର ଖାଦ୍ୟ ବଦଳରେ ବାଦାମ ପିତିଆ ଏବଂ କୁଣ୍ଡା ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରେ ।
- ଏହି ନର୍ତ୍ତରୀ ସୋପନରେ 1.0 ରୁ 9.0 ଗ୍ରାମ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 1.4 ରୁ 9.0 ଦିନ ଚାଷ କରାଯାଇଥାଏ ।
- ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଜାଆଁଳର ଶତ ପ୍ରତିଶତ ଉଚନର ଖାଦ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥାଏ ।

ବଡ଼ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ପାଳନ:

- ନର୍ତ୍ତରୀ ପୋଖରୀରୁ 9 ଗ୍ରାମ ଉଚନ ଜାଆଁଳ ଅମଳପରେ ଏଠାରେ 6 ରୁ 8 ପ୍ରତି ବର୍ଗମିଟର ହିସାବରେ ଛତାଯାଏ ।
- ଏଠାରେ ପୁରା ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି (Biomass) ର 10 ପ୍ରତିଶତ ଖାଦ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ବତିବା ସମୟରେ ପର୍ଯ୍ୟାୟ କ୍ରମେ 9 ପ୍ରତିଶତକୁ କମାଇ ଦିଆଯାଇଥାଏ ।
- ଜଳର ମାନ ରଖୁବା ପାଇଁ ଜଳର ପି.ୱ୍‌ଏଲ, ଅମ୍ବାଜାନ, ଉରାପ ପରାକ୍ଷା କରିବା ଉଚିତ ।
- 6 ରୁ 8 ମାସ ପରେ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି (> 40 ଗ୍ରାମ) ଗୁଡ଼ିକୁ ଅମଳ କରିଦେବା ଦରକାର ।
- ପ୍ରତି ମାସରେ ଆଶ୍ୟକ ଅମଳ କରି 6 ରୁ 8 ମାସ ପରେ ପୋଖରୀ ଶୁଶ୍ରାଵ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅମଳ କରାଯାଏ ।

ପୋଖରୀ ପାଇଁ ସ୍ଥାନ ଚିହ୍ନ:

- ମଧୁର ଜଳ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଚାଷର ସଫଳତା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଅଟେ ।
- ଏହି ଚାଷ ପାଇଁ ଜଳବାୟୁର ତାପମାତ୍ର ବର୍ଷରୁ ଅଧିକାଂଶ ସମୟ 90 ଟ୍ରିଗ୍ରେଡ୍ଯୁ ଅଧିକା ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ଏଥାଇଁ ବର୍ଷର ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ବିଶୁଦ୍ଧ ଜଳର ପିଏର୍ 7.0 ରହିବା ଉଚିତ ।
- ମାଟିର ଜଳଧାରଣ କ୍ଷମତା ଭଲ ରହିବା ଦରକାର ।

ପୋଖରୀ ନିର୍ମାଣ:

- ପୋଖରୀରେ ପାଣି ପଶିବା ଏବଂ ବାହାରିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପାଇପର ଆବଶ୍ୟକ ରହିଛି ।
- ପୋଖରୀର ତଳ ଗଡ଼ାଣି ୧:୨ ହେବା ଉଚିତ ।
- ଏହି କିଶମର ଚାଷ ପାଇଁ ପୋଖରାରେ ଦୋରଥା କିମ୍ବା ବାଲିଆ ମାଟି ଉପଯୋଗୀ ଅଟେ ।
- ପୋଖରୀର ଆକାର ୦.୨ ରୁ ୨ ହେକ୍ଟର ଏବଂ ଆୟତକାର ହେବା ଉଚିତ ।
- ପାଣିର ଗରୀରତା ୧.୫ ରୁ ୨.୦ ମିଟର ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଜଳର ଗୁଣାଙ୍କ:

- ଲବଣତା- ଶ୍ରୀ ୩ ପି.ପି.ଟି, ଜଳର ଉତ୍ତାପ- ୨୮-୩୧ ଟ୍ରିଗ୍ରେନ୍‌ଗ୍ରେନ୍, ପି.ଏଚ୍-୩-୮.୫, ଦ୍ରବ୍ୟଭୂତ ଅନୁକ୍ରମ- > ୩ ପିଏମ୍
- କ୍ୟାଲ୍ସିଯମ୍- ୫୦-୧୦୦ ପିଏମ୍

ଚାଷ ପ୍ରଶାଳା:

- ପୋଖରୀ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ପୋଖରା ଶୁଖାଇ, ମହୁଳ ପିତିଆ କିମ୍ବା ଯୁରିଆ ଓ ବ୍ଲୁଟିଙ୍କ୍ ପାଉଡ଼ର ପ୍ରଯୋଗ କରି ଶାକାରି ଦମନ କରାଯାଏ ।
- ପୋଖରୀରେ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁସାରେ ରୂପ ୨୦୦ କି.ଗ୍ରା./ମିଟର ପାଣି ପ୍ରଯୋଗ କରାଯାଏ ।
- ପୋଖରୀରେ ପ୍ଲାଙ୍କଟନ୍ ବଢ଼ିବା ପାଇଁ ଏକର ପିଛା ୨୦୦ କି.ଗ୍ରା. ଗୋବର ବା ୧୦ କି.ଗ୍ରା. ଯୁରିଆ ଏବଂ ୧୫ କି.ଗ୍ରା ସୁପର ଫ୍ସପ୍ରେଟ୍ ଏକ ସପ୍ତାହ ବ୍ୟବଧାନରେ ଗୋଟେ ପରେ ଗୋଟେ ପକାଯାଏ ।
- ଏହାପରେ ପାଣିକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଜାଲରେ ଛାଣି ପୋଖରା ପାଣିର ଉଚତା ୪ ରୁ ୫ ଫୁଟ୍ କରିବା ଦରକାର ।
- ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ବଢ଼ିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାର ଖୋଲପା ମଧ୍ୟ ଛାତିଆଏ । ଯାହାକୁ ମୋଲଟିଙ୍ଗ୍ କୁହାଯାଏ । ଖୋଲପା ଛାତିବା ସମୟରେ ବାହ୍ୟ ଆକ୍ରମଣରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ମାଟି ପାଇପ, ଗଛର ଢାଳ ଏବଂ ଶାଯାର ଭଳି ଜିନିଷର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ।
- ପକ୍ଷୀ ଦାଉରୁ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ପୋଖରା ଉପରେ ନାଇଲନ୍ ନେଇ ଅଛାଦିତ କରାଯାଏ ।
- ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିର ଏକାକୀ ଚାଷରେ ପ୍ରତି ବର୍ଗମିଟର ୩୦୦ ଲ୍ଲୋଡ଼ନାଇଲ୍ ଏବଂ ମିଶ୍ରିତ ଚାଷରେ ୧.୦-୧.୫ ଲ୍ଲୋଡ଼ନାଇଲ୍ ପ୍ରତି ବର୍ଗମିଟର ୩,୦୦୦-୩,୫୦୦ ବଡ଼ ରୋହି ଭାକୁର ଜାଆଳ ପ୍ରତି ହେକ୍ଟର ଛାତାଯାଇଥାଏ ।

ଖାଦ୍ୟ ଓ ଏହାର ପ୍ରଯୋଗ:

- ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ବଡ଼ ଅବସ୍ଥାରେ ଜଳର ତଳ ଶ୍ରେଣୀରେ ଥିବା ପଚା ସତା ଜିନିଷ, ଦଳ ପଙ୍କ, ଛୋଟ ଛୋଟ ଜୀବ, ଛୋଟ ପୋକ, ଜୀବ ଜନ୍ମିକୁ ଅଣ୍ଟା ଖାଦ୍ୟାରୀ ।
- ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିମାନଙ୍କ ଖାଦ୍ୟର ଅଭାବ ହେଲେ ଏମାନେ ପୋଖରୀରେ ଥିବା ଛୋଟ, ଦୁର୍ବଳ ଓ ଖୋଲପା ଛାତିଥିବା ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଖାଇ ଦେଇଥାନ୍ତି । ଯାହା ଫଳରେ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ସଂଖ୍ୟାର ହାର କମିଥାଏ ।
- ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଉପାଦନ ବରେଜବା ପାଇଁ କାଣ୍ଡିଆ କୁଣ୍ଡା, ଛୋଟ ଅଜାତୀୟ ଶୁଖୁଆ ବା ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଶୁଖୁ, ବାଦାମ ପିତିଆ ଓ ଘୋଯାବିନକୁ ମିଶାଇ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପ୍ରଶାଳାରେ ଖାଦ୍ୟ ତିଆରି ଯନ୍ତ୍ର ଦ୍ୱାରା ପେଷା ଯାଇ ଏହାକୁ ସେମିଯା ଆକୁଡ଼ିର ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ (୧.୦-୩.୦ ମି.ମି.) ଖାଦ୍ୟ ତିଆରି କରି ପୋଖରୀରେ ଥିବା ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିର ସର୍ବମୋଟ ଓଜନର ୪-୧୦% ହିସାବରେ ପ୍ରଯୋଗ କଲେ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଉପାଦନ ବଢ଼ିଥାଏ ।
- ଏହି ଖାଦ୍ୟରେ ୩୦-୩୫ ଭାଗ ପୁଷ୍ଟିସାର ଜାତୀୟ, ୪-୧୦ ଭାଗ ଚର୍ବିଜାତୀୟ ଓ ୧୦ ରୁ କମ୍ ଭାଗ ତତ୍ତ୍ଵ ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ମିଳିଥାଏ ।
- ଏହି ଖାଦ୍ୟକୁ ପୋଖରାର ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ଵରେ ଥିବା ହୃଡ଼ା ନିକଟରୁ ବୃଣ୍ଟି ପ୍ରଯୋଗ କରାଯାଏ, କିନ୍ତୁ ଖାଦ୍ୟ ଗୁହଣର ନିଯନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ କେତେକ ପରିମାଣର ଖାଦ୍ୟ ଚେକ୍ କ୍ରେ ହୃଡ଼ା ଠାରୁ ୨-୩ ମିଟର ଦୂରରେ ଦିଆଯାଇଥାଏ ।
- ଏହାଦାରା ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ିର ଚାହିଁଦା ମୁତାବକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଖାଦ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଆବଶ୍ୟକାୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇପାରେ ।

ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଅମଳ :

- ଶ୍ରୀ ୪ ମାସ ପରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାସରେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି (>୪୦ଗ୍ରାମ) ଗୁଡ଼ିକୁ ଆଶିଂକ ଅମଳ କରାଯାଇଥାଏ ।
- ଗୋଡ଼ ଜାଲ ଏବଂ ଖୋଲାଜାଲ ରେ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଧରାଯାଇଥାଏ ।
- ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଅମଳ ପାଇଁ ପୋଖରାକୁ ଶୁଖାଇ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଅମଳ କରାଯାଇଥାଏ ।
- ଏକାକୀ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଚାଷ କରି ଚାଷା ମାନେ ୪୦୦ ରୁ ୧,୫୦୦ କି.ଗ୍ରା/ହେ. ଅମଳ କରିପାରୁଛନ୍ତି ।

© copyright all rights reserved. ICAR-CIFA 2016

ସୂଚନା ନିମନ୍ତେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଟିକଣାରେ ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତୁ:

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଭା.କ୍ଷ.ଅନୁ.ପ.- କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମଧ୍ୟର ଜଳ ଜାବ ପାଳନ ସଂପୁର୍ଣ୍ଣ

ପୋଷ୍ଟ-କୌଶଳ୍ୟାଗଞ୍ଜ, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୨୦୧୦୨, ଓଡ଼ିଶା, ଭାରତ

ଦୂରଭାଷା : ୦୬୭୩-୨୭୪୨୪୪୯୧, -୨୪୭୪୪୪୪, -୨୪୭୪୪୦୯

ଫୋନ୍ : ୦୬୭୩-୨୭୪୨୪୨୪୦୯୦୯

ଇମେଲ୍: director.cifa@icar.gov.in, ଓସିଟେସନ୍: www.cifa.in

ପ୍ରସ୍ତୁତି

ଡ. ବିନ୍ଦୁ.ଆର ପିଲାଇ, ବିଭାଗୀୟ ମୁଖ୍ୟ (ଏପିଇଡ଼ି)

ପି.ଏଲ୍.ଲାଲରିନ୍ ସାଙ୍ଗା, ବୈଜ୍ଞାନିକ

ସୋଇନ ସାହୁ, ବରିଷ ବୈଷ୍ଣ୍ଵିକ ଅଧ୍ୟକ୍ଷାରୀ

ପ୍ରକାଶକ

ଡ. ପି. ଜୟଶଙ୍କର, ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ

